



Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Poznań, dnia 1 lipca 2010 r.

Pan
Jacek Gursz
Burmistrz Miasta Chodzieży

LPO-4101-05-04/2010

P/10/167

Na podstawie *art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.)*, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu skontrolowała Urząd Miejski w Chodzieży (zwany dalej „Urzędem”) w zakresie funkcjonowania Straży Miejskiej (zwanej dalej „Strażą”) w latach 2008-2010 (do dnia 31.03.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 22 czerwca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie *art. 60 ustawy o NIK*, przekazuje Panu Burmistrzowi

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia funkcjonowanie Straży w okresie objętym kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Powyższą ocenę ogólną uzasadniają przedstawione niżej oceny częściowe.

1. Straż powołana została zarządzeniem Burmistrza Miasta Chodzieży w styczniu 1992 r. do wykonywania zadań w zakresie przestrzegania prawa miejscowego, ochrony bezpieczeństwa oraz porządku publicznego. NIK negatywnie ocenia nie podejmowanie przez Urząd działań zmierzających do aktualizacji Regulaminu organizacyjnego Straży, który uchwaliała Rada Miejska w Chodzieży w dniu 6 marca 2001 r. Regulamin ten zawierał

w szczególności nieznajdujące oparcia w aktualnym stanie prawnym postanowienia (m.in. w zakresie użycia środków przymusu bezpośredniego).

2. Z ustaleń kontroli wynika, że Miasto Chodzież zapewniło Straży odpowiednie warunki lokalowe i techniczne. Strażnicy na wyposażeniu posiadali m.in. kajdanki, pałki obronne, ręczne miotacze gazu oraz jeden samochód osobowy. Zauważyć jednak należy, że Straż nie dysponowała m.in. rejestratorem rozmów, co nie sprzyjało kontroli przyjmowania zgłoszeń przez strażników.

Na koniec lat 2008 i 2009 w Straży zatrudnionych było 4 strażników, (w tym 2 posiadało wykształcenie wyższe: komendant Straży i inspektor). Wszyscy strażnicy spełniali podstawowe kryteria zatrudnienia określone w *art. 24 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych*¹. Ponadto wszyscy strażnicy (4 osoby) ukończyli dodatkowe szkolenia, w tym m.in. w zakresie: ruchu drogowego, udzielania pierwszej pomocy, bezpieczeństwa pożarowego oraz podstawowych zabiegów ratujących życie (2 osoby) i w zakresie pedagogiki (1 osoba).

3. W ocenie NIK, Straż prawidłowo realizowała zadania wynikające z *ustawy o strażach gminnych* w zakresie ochrony porządku publicznego. NIK zwraca jednak uwagę na brak zasad dokumentowania i archiwizacji otrzymanych sygnałów o naruszeniu ładu i porządku (wpisów o otrzymanych sygnałach dokonywano w terminie późniejszym na podstawie notatek).

W latach 2008-2009 Straż ujawniła 1.312 wykroczeń, w następstwie których udzielono 915 pouczeń, nałożono 388 mandatów na kwotę 37,6 tys. zł oraz skierowano 9 wniosków do sądu.

W latach 2005-2009 wskaźnik prewencyjnego działania (*udział pouczeń udzielonych sprawcom ujawnionych wykroczeń do ogólnej liczby ujawnionych wykroczeń*) wykazywał tendencję spadkową z 99,8% do 61,5%, natomiast wskaźnika represyjnego działania (*udział liczby nałożonych mandatów karnych i wniosków do sądów, do ogólnej liczby ujawnionych wykroczeń*) systematycznie wzrastał: z 0,2% do 38,5%. Tendencja ta jest wyrazem mniejszej skuteczności działań prewencyjnych.

Istotne znaczenie dla efektywności pracy Straży miała też oparta na zawartym porozumieniu współpraca z Policją oraz współpraca z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Powiatową Państwową Strażą Pożarną.

¹ Dz. U. Nr 123, poz. 779 ze zm.

4. NIK negatywnie ocenia, niesporządzanie przez Urząd w okresie objętym kontrolą comiesięcznych informacji o liczbie otrzymanych i wykorzystanych bloczków mandatowych oraz o nałożonych i uiszczonych grzywnach do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Brak sporządzenia ww. informacji był niezgodny z przepisami § 4 *ust. 1 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 1994 r. w sprawie sposobu dokumentacji i ewidencji grzywien za wykroczenia, ściąganych w postępowaniu mandatowym, oraz organów właściwych w sprawach rozprowadzania i rozliczania bloczków mandatowych*².

5. Urząd dokonał w dniu 3 listopada 1999 r. zgłoszenia do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych (GIODO) zbioru danych osobowych o nazwie: „Zbiór danych dotyczących podatków i opłat lokalnych”, natomiast nie zarejestrował zbioru danych osobowych obejmującego ewidencję udzielonych pouczeń i nałożonych mandatów karnych.

Stwierdzono również, że Straż (strażnicy, kasjerka) do marca 2010 r. nie posiadali imiennych upoważnień do przetwarzania danych osobowych, o których mowa w *art. 37 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych*³ w formie pisemnej, co NIK ocenia negatywnie.

6. NIK krytycznie ocenia sposób prowadzenia przez Urząd nadzoru nad Strażą, bowiem w badanym okresie Urząd nie planował i nie przeprowadził kontroli Straży w zakresie organizacyjno - wykonawczym. Komendant Straży nie przedstawiał również Panu Burmistrzowi pisemnych sprawozdań, mimo obowiązku określonego regulaminem Straży. NIK przyjmuje wyjaśnienia, że przy tak niewielkiej liczbie strażników, nadzór nad działalnością Straży prowadzony jest na bieżąco przez Pana Burmistrza.

7. W przypadku mandatów karnych kredytowanych, za niewłaściwe zdaniem NIK uznać należy podejmowanie przez Urząd w latach 2008 – 2009 działań windykacyjnych po terminie określonym w § 6 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji*⁴. Badanie przeprowadzone na próbie 10% wystawionych w ww. okresie mandatów dotyczących 39 dłużników wykazało, że 17 z nich (43,6%) nie uregulowało należności w terminie. Urząd po wystawieniu tytułów wykonawczych z opóźnieniem wynoszącym od 56 do 363 dni po upływie terminu płatności, przekazał je do właściwych

² Dz. U. Nr 131, poz. 663

³ Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.

urzędów skarbowych. Wystawianie tytułów wykonawczych po tak długim czasie inspektor wydziału finansów Urzędu tłumaczyła zaangażowaniem w inne zajęcia - egzekucja mandatów jest jednym z wielu przypisanych jej zadań i wykonywana jest sukcesywnie w miarę posiadanego czasu.

Na koniec marca 2010 r. pozostawało do wyegzekwowania przez urzędy skarbowe 19 mandatów wystawionych w 2008 r. (35,2% tytułów przekazanych do egzekucji) na kwotę 2.140 zł i 96 mandatów wystawionych w 2009 r. (77,4%) na kwotę 9.460 zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. *Uaktualnienie Regulaminu organizacyjnego Straży.*
2. *Opracowanie zasad dokumentowania i archiwizacji otrzymanych sygnałów o naruszeniach ładu i porządku.*
3. *Rozważenie możliwości doposażenia Straży w sprzęt techniczny, w tym w rejestrator zgłaszanych interwencji.*
4. *Zgłoszenie zbioru danych osobowych obejmujących ewidencję udzielonych pouczeń i nałożonych mandatów.*
5. *Sporządzanie i przekazywanie do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego zbiorczych informacji dotyczących liczby otrzymanych i wykorzystanych bloczków mandatowych, zawierających również dane o nałożonych i uiszczonych grzywnach.*
6. *Terminowe wystawianie tytułów wykonawczych.*

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.